
Gelijke Kansen voor alle kinderen en jongeren, door het verbinden van school, thuis en omgeving.

GKA- Agenda

Gelijke
Kansen
Alliantie

“It takes a village to raise a child.”

Alle kinderen en jongeren hebben recht op gelijke kansen in het onderwijs. Het is belangrijk dat de talenten van alle kinderen en jongeren optimaal benut worden. Dat is niet alleen van groot belang voor de toekomst van kinderen en jongeren zelf, maar ook voor de toekomst van onze samenleving. Wij werken daarom samen met scholen, onderwijsinstellingen, ouders en maatschappelijke organisaties om gelijke kansen in het onderwijs te bevorderen. Zo maken we het verschil!

Wij voeren in de periode 2019-2021 een gezamenlijke GKA-Agenda uit. Wij zetten ons in voor:

Verbinding

Wij verbinden leefwerelden - school, thuis en omgeving - ter bevordering van een veilige en stimulerende omgeving voor alle kinderen en jongeren.

Effectiviteit

Wij maken op basis van ondersteunende data en onderzoek scherpe analyses. Deze analyses worden ingezet bij het vormgeven van effectieve interventies.

Kennisdeling

Wij werken actief samen en delen lokaal, regionaal en landelijk opgedane kennis met elkaar. Hiervan leren wij en bevorderen wij de kansengelijkheid.

Wethouder |

Gemeente |

DATUM

PLAATS

PORTEFEUILLE

Ingrid van Engelshoven | Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

DATUM

PLAATS

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Arie Slob | Minister van Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media

DATUM

PLAATS

In de periode 2019-2021 voeren wij een gezamenlijke GKA-Agenda uit. In deze Agenda worden de gezamenlijke doelen en werkafspraken tussen het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de gemeente Alkmaar weergegeven.

Toelichting

De gemeente Alkmaar en de Gelijke Kansen Alliantie zien mogelijkheden om elkaar te versterken in het streven naar talentontwikkeling voor alle kinderen. Talent tot bloei brengen en alles uit zichzelf halen, daar heeft ieder kind recht op. Met gemeenten, scholen en de leefomgeving van kinderen werkt de Gelijke Kansen Alliantie samen om gelijke kansen in het onderwijs te bevorderen. Het schoolsucces van kinderen moet alleen afhankelijk zijn van hun capaciteiten en inzet en niet van het inkomen of het opleidingsniveau van hun ouders. Met het tekenen van de Gelijke Kansen Agenda maakt de gemeente Alkmaar het mogelijk dat scholen in Alkmaar subsidie aanvragen voor de interventie Transformatieve school.

Deze Gelijke Kansen Agenda bevat de specifieke thema's, waarop de gemeente Alkmaar en de Gelijke Kansen Alliantie samen op willen trekken. De Gelijke Kansen Agenda sluit aan bij de Alkmaarse Onderwijsagenda 2017-2020:

- de missie: 'Alkmaar wil kinderen, jongeren én hun ouders ruimte, mogelijkheden en ondersteuning bieden om zich te ontwikkelen, te ontdekken en te leren.'
- de kernwaarden, met name:
  - een integrale doorgaande leerlijn/schoolloopbaan met perspectief op werk en/of participatie
  - optimale leerkanalen voor iedereen
- de ambities, met name:
  - ambitie 1: Samen werken aan het onderwijs van de toekomst
  - ambitie 2: Een leven lang leren, lang leve het leren!

De thema's waarmee de gemeente Alkmaar zich bezig houdt in het kader van de Gelijke kansen alliantie zijn Professionalisering en Soepele Overgangen. Met deze thema's is de gemeente Alkmaar al aan de slag samen met het onderwijs. Dat doen we onder meer door te werken met ambitietafels, waarbij onderwijs of kinderopvang initiatiefnemer en eigenaar zijn en de gemeente faciliteert. Het overgrote deel van de thema's die de afgelopen twee jaar door onderwijs en opvang geagendeerd zijn, richten zich op soepele overgangen. Zo waren er bijvoorbeeld ambitietafels over de overgang van opvang naar basisonderwijs en over de doorlopende ontwikkelreis van 0- 25 jaar. Ruim 400 professionals uit opvang en onderwijs en ouders en leerlingen hebben de afgelopen periode aan de ambitietafels inspiratie opgedaan, kennis gedeeld en ideeën opgedaan.

Een goede samenwerking tussen school, thuis en buurt is een belangrijke basisvoorwaarde voor gelijke kansen. In Alkmaar bestaat een goede, praktijkgerichte samenwerking tussen basisscholen, consultants passend onderwijs en medewerkers van het Centrum Jeugd en Gezin (opvoedadviseurs, jeugd- en gezinscoaches, jeugd-verpleegkundigen). Er is een actief brede school beleid waar 27 basisscholen aan mee doen, 10 van deze scholen hebben ouderkamers. De samenwerking tussen basisscholen, CJG en aanbieders van naschoolse brede school activiteiten is wijkgericht vormgegeven. Professionals kennen elkaar en werken in de wijk samen, waardoor al belangrijke stappen zijn gezet op het versterken van de driehoek school, thuis, omgeving.

Kinderen die in Alkmaar op school zitten komen niet alleen uit Alkmaar maar ook uit de regio. Gemeenten in de regio Alkmaar werken nauw samen met de onderwijsbesturen in de regio Alkmaar, onder meer in het REA (Regionale Educatieve Agenda). Gelijke kansen is, sinds de start met het eerste traject Professional in de Spiegel (PidS), een vast onderwerp op de agenda van het REA. De focus op het sociaal-emotionele en het sociaaleconomische aspect van PidS vindt zijn vervolg in het traject dat het onderwijs in het najaar wil inzetten op scholen in Alkmaar: de Transformatieve School methode. De kennis die hiermee lokaal wordt opgedaan wordt regionaal gedeeld. In het REA gaan we inventariseren op welke andere thema's van de Gelijke Kansen Alliantie behoefte bestaat in de regio kennis op te bouwen en te delen.

Agenda Afspraak 1 ?

Bestuurlijk overleg ?	<p>DOEL</p> <p>Bespreken voortgang, actualiteit, knelpunten, nieuwe ideeën en bijsturen van de GKA-Agenda</p>	<p>FREQUENTIE</p> <p>Halfjaarlijks</p>
	<p>SAMENSTELLING</p> <p>Wethouder Konijn Regiocoördinator Gelijke Kansen Alliantie Beleidsmedewerker Onderwijs Bestuurder samenwerkingsverband VO Noord-Kennemerland (op uitnodiging)</p>	
Beleidsoverleg ?	<p>DOEL</p> <p>Voortgang van in agenda opgenomen afspraken; bijsturen uitvoering lopende afspraken</p>	<p>FREQUENTIE</p> <p>Eens per kwartaal</p>
	<p>SAMENSTELLING</p> <p>Beleidsmedewerker Onderwijs gemeente Alkmaar Regiocoördinator Gelijke Kansen Projectleider interventie (op uitnodiging)</p>	

Agenda Afspraak 2

Analyse	<p>DATA</p> <p>De gemeente Alkmaar beschikt over data op het gebied van onderwijsachterstanden, VVE en voortijdig schoolverlaten. Er zijn geen eigen onderzoeken of onderzoeksrapporten van de gemeente Alkmaar die voor dit thema relevant zijn.</p> <p>De Gelijke Kansen Alliantie biedt een dashboard gelijke kansen voor Alkmaar, dat gemeente en scholen inzicht geeft in diverse indicatoren met betrekking tot gelijke kansen op wijkniveau. We willen in het najaar met de scholen onderzoeken of en op welke manier het dashboard behulpzaam kan zijn voor de verbetering van gelijke kansen. Het Platform hiervoor is het REA (Regionale Educatieve Agenda).</p>	<p>PARTIJEN</p>
Lopend Onderzoek	<p>ONDERZOEKSVRAGEN</p> <p>Er zijn geen interessante lopende onderzoeken bij de gemeente Alkmaar die voor dit thema relevant zijn.</p> <p>De gemeente Alkmaar heeft interesse in het lopende onderzoek van de GKA 'Ontwikkeling handreiking voor scholen met praktische tips in omgang met (kinder) armoede op scholen (Mariette Lusse, Hogeschool Rotterdam en Annelies Kassenberg, Hanzehogeschool; in opdracht van de ministeries van OCW en SZW).</p>	<p>PLANNING</p>
Onderzoek Wensen	<p>De thema's waarmee de gemeente Alkmaar zich bezig houdt in het kader van de Gelijke kansen Alliantie zijn Professionalisering en Soepele Overgangen. De gemeente Alkmaar vindt de kennis opbouw die plaats vindt in de context van de Transformatieve schoolmethode belangrijk: lesgeven in een (groot)stedelijke context (urban education).</p> <p>Er zijn op dit moment geen actuele thema's/vraagstukken waarnaar (scholen in) de gemeente Alkmaar onderzoek willen laten doen.</p>	

Agenda Afspraak ³

Communicatie	KENNISDELING		
Kennisdeling	<p>LOKAAL</p> <p>Lokale en regionale kennisdeling over de interventie Professional in de Spiegel en Transformatieve Schoolmethode doen we via bestuurlijke overleggen met onderwijs, via website en nieuwsbrieven van de samenwerkingsverbanden en Alkmaarse onderwijsagenda.</p> <p>In het najaar 2019 komen de uitkomsten van de Alkmaarse ambitietafels, over onder meer de thema's 0-25 jaar en 10-14 jaar beschikbaar op www.alkmaar.nl.</p>	<p>THEMATISCH</p> <p>Specifieke thema's waarop scholen en de gemeente Alkmaar kennis willen delen zijn Professionalisering en Soepele overgangen, samenhangend met de inzetten interventie (Transformatieve School) en de eerder ingezette interventie (Professional in de Spiegel).</p> <p>We gaan in het REA van het najaar inventariseren of scholen behoefte hebben om op andere thema's van de GKA kennis op te bouwen en te delen.</p>	<p>LANDELIJK</p> <p>Landelijk wil de gemeente Alkmaar kennis delen rond de samenwerking gemeente onderwijs: werkwijze Alkmaarse ambitietafels.</p> <p>Landelijk kan de gemeente Alkmaar via de website www.gelijke-kansen.nl kennis delen over relevante ambitietafels rond soepele overgangen (opvang-po, 10-14 jaar, 0-25 jaar). Omdat onderwijs/opvang eigenaar is van deze ambitietafels wordt dit nog met hen afgestemd.</p>

Overige Agenda Afspraken

Type Afspraak	Specificering	Planning
Bestuurlijk gesprek gemeente (n) en Rijksoverheid over ruimte voor gemeenten om gelijke kansen echt mogelijk te maken	Belemmeringen in het systeem, die scholen en gemeenten ervaren, aanpakken als kans om werkelijk verbeteringen gelijke kansen voor kinderen te realiseren.	Doorlopend

Interventie ¹ ?

Naam interventie	De Transformatieve School
Betrokken partijen	Praktijkschool De Viaan (aanvrager) Van der Meij College Jan Arentsz Gemeente Alkmaar Samenwerkingsverband VO Noord-Kennemerland Samenwerkingsverband PO Noord-Kennemerland Primair Onderwijs in Alkmaar
Doel interventie	Het doel van de methode de Transformatieve School is werken aan gelijke kansen in diverse klassen. Binnen de stedelijke omgeving wordt de populatie steeds veelzijdiger, er is steeds meer sprake van superdiversiteit. Deze superdiversiteit is ook in de klas aanwezig. Jongeren die in steden opgroeien hebben te maken met drie verschillende sociale ladders: de thuiscultuur (vaak volks of traditioneel), de schoolcultuur (burgerlijk, feminien) en de straatcultuur (macho, masculien). Jongeren laveren dagelijks tussen de sociale codes die bij deze ladders horen. Dit heeft invloed op de groepsdynamiek in de klas, er kunnen spanningen ontstaan en docenten hebben daardoor geregeld het gevoel de grip te verliezen. De methode Transformatieve school werkt aan deze vraagstukken binnen een superdiverse school door systematische cultuurverandering.
Doelgroep	Professionals en leerlingen

Activiteiten	<p>1. Tijdens het basisprogramma worden de onderwijsprofessionals getraind in de herkenning van de vier bouwstenen van het transformatief handelen: Spelgevoel, Teacher self-efficacy, Gezag en Trouw aan de hogere leerdoelen. Deze kennis wordt vervolgens vertaald naar de authentieke klassensituatie van de individuele docent. Het versterken van het professioneel handelen van de docent (teacher self-efficacy) wordt verder versterkt door het versterken van de professionele cultuur binnen docententeams.</p> <p>2. Na het basisprogramma wordt gekozen uit één of meerdere elementen uit het verdieppingsprogramma; maatwerkprofessionalisering op selectieve segmenten van de professionele gemeenschap binnen de schoolcultuur</p>
Planning	<p>De voorbereidingen voor de planning en het programma voor schooljaar 2019-2020 zijn in volle gang en worden voor de zomervakantie afgerond.</p> <p>Duidelijk is op dit moment dat de volgende VO-scholen na de zomervakantie gaan starten met het basisprogramma: Praktijkschool de Viaan, het Van der Meij College en de onderbouw van het VMBO van het Jan Arentsz. Op basis van het advies van de Transformatieve School ordt binnen deze VO-scholen na afronding van het basisprogramma gekozen voor één of meerdere verdiepingstrajecten.</p> <p>In het najaar van 2019 zal een informatieve inspirerende bijeenkomst worden gehouden voor basisscholen binnen één of meerdere werkgebieden van het samenwerkingsverband. Bij deze bijeenkomst zullen ook samenwerkingspartners van de basisscholen worden uitgenodigd. In de eerste helft van 2020 volgen de masterclasses. In schooljaar 2020-2021 gevolgd door het basisprogramma.</p>
Monitoring en evaluatie	<p>Monitoring van het project vindt plaats in de projectgroep, waar de samenwerkingsverbanden PO en VO en de gemeente Alkmaar in zijn vertegenwoordigd. Deze projectgroep wordt begeleid door de projectleider en komt een keer in de zes weken bijeen om de voortgang te bespreken. Daarnaast wordt een lerend netwerk opgericht (leergemeenschap), waarin gedurende de projectperiode 4 keer met elkaar gereflecteerd wordt op de processen. Aan deze leergemeenschap nemen de betrokken scholen uit het voortgezet en primair onderwijs deel evenals de leden van de projectgroep.</p> <p>De Transformatieve School verzorgt naast de implementatie van het programma ook in een kennisdelingsplatform, een onderzoeksprogramma (parallel aan de professionalisering) en een verdieppingsprogramma. De betrokken scholen nemen hieraan deel.</p>
Begroting	<p>Op het moment van opstellen van deze agenda wordt nog hard gewerkt aan het opstellen van het programma voor het 2019-2020. Afhankelijk van het aantal deelnemers per school en de modules waarvoor wordt gekozen komt er zicht op de totale begroting.</p>
Financiering	<p>Een derde deel van de kosten wordt gefinancierd vanuit het scholingsbudget van de deelnemende scholen en eigen middelen van de samenwerkingsverbanden. De deelnemende scholen roosteren binnen het docententeam en managementteam de benodigde menskracht vrij en investeren in het project in de vorm van p*q en door middel van de inzet van een gedeelte van het scholingsbudget. Twee derde deel van de kosten wordt gefinancierd vanuit de subsidie Gelijke Kansen Alliantie 70.000,- in 2019 en 70.000,- in 2020.</p>

Experiment

Naam Experiment	
Betrokken partijen	
Doel experiment	
Doelgroep	
Activiteiten	
Planning	
Monitoring en evaluatie	

Begroting	
Financiering	

Community [?]

Naam Community	Bij de Transformatieve School methode hoort ook de Community Urban Education, een community rond het thema professionalisering gericht op onderwijs in een grootstedelijke context. De Community wordt nog gevormd; op dit moment nemen er 35 scholen in Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Tilburg aan deel. Op termijn zullen ook de scholen in Alkmaar die meedoen aan de Transformatieve school aan de Community gaan deelnemen.
Betrokken partijen	Deelnemende scholen voortgezet onderwijs (3), en in de tweede fase po-scholen
Doel Community	Met en van elkaar leren over lesgeven in een grootstedelijke context
Doelgroep	Schoolleiders, teamleiders, leraren
Activiteiten	Virtuele ontmoetingen waarbij de deelnemers elkaar helpen met het verwezenlijken van doelen, verwachtingen en activiteiten
Taken en Rollen	Scholen in Alkmaar gaan deelnemen aan de community Urban Education Wanneer deze is ingericht